

Szociális Értékelés

...toinek megalapítására
...nyújtott
...20%
...szobaárainkból
...10%
...ésó éttermi árainkból
...dunkban van az UJSÁG
...esített megállapodás alap-
...kibővítési
...Kir. Operaház
...eti Színház
...ra Színház
...ésékelt árú jegyekkel. Te-
...resletre, kérjük szoba és
...ését két-három nappal
...ánk közölni.

SZÁLLODA

...pályaudvar érkezési
...acs kocsiköltsege.)

...he izony thad-
...an "vezető v-
...gymarkán. Mi-
...nőcsa lesz jű-
...ten mezbizate-
...és uranohat-
...ian, Úgyojjen az
...LLA" névre.

Wallace:

204 helyett 60	Lej
136 "	60 "
136 "	60 "
136 "	60 "
136 "	60 "
136 "	60 "

Defésék

Kovicsné

...egnagyobbitva
...colai lorga 19.
...utca.
...itűnő házikonyha.

EGY SZÉP világes,
betonczott helyiség
raktár vagy műhely
részére azonnal kiadó.
Megtékeithető, Cluj,
Strada Avram Jancu
18 sz. alatt.

KITUNÓEN képzett
többgyermekes, család-
dos kontekció nadrag-
munkás azonnali állást
keres. Sévach József
Cluj, Papu 43.

KÜLÖNBÉJÁRATU
elegánsan burtozott
szoba fűrdőszobahasz-
nálattal a belvárosban
kiadó. Cim a kiadóba.

CHWARTZ IG-
NACÉNÉ orth. kőser
VEGETARIUS ÉT-
TERME és tejszarnoka
Reg. Ferdinand (Wes-
selényi-utca) 10. szám
alatt megnyit. Ugyan-
ott naponta friss tehén-
és bivalytej, gyász-
naponta naponta frissen ké-
szített tejszín, tejföl
vaj és turó kapható.
Csecsemőknek és be-
tegeknek állandóan egy
tehéntől fejt tej is
kapható házhöz szál-
lítva is.

SZERÉNY igényű
nislányt keresek. Cím
Földstein Dezsőné Al-
bosi lángrá Sighisora.

POMPÁS nyaraló
Donáth ut végén, eset-
leg gyümölcsösök ki-
adó. Burgya vendéglő-
vel szemben. Értekezni
Milea Victoriei 44. aj-
tó 17 a.

RÉNYEK

...ők részére is min-
...pultok KERTÉSZ-
...314. Kivánatra ár-
...rassó és vidékére:
...Brasov

III. évfolyam • szám 104
1930. május 13
Kedd
5690 év Ijar 14

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
Márta Baros L. Pop (v. Brassai-A) 12
Telefon 0-74.

RÉGI TELER (nyomda) 197.
RÉGI TELER ARÁK:
Egy évre ... 1100 Lst
Félévre ... 600 "
Negyedévre ... 300 "
Egy hónapra ... 110 "
KÜLFÖLDI RÉGI TELER ARÁK:
Egy hóra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő más pénznem.)
Egy évre 10 dollár,
Mirdotések
tarifa szerinti vétetnek fel.

**Belügyminiszteri vizsgáló-
bizottság érkezett Borsára**

**A borsai zsidóság öt félelmetes
éjszakája**

**Hogyan keresztelték meg és hogyan verték meg a „ke-
resztényé“ lett Ingber Ábrahámot. Hogyan szálltak
szembe az antiszemita terrortal Jugá prefektus és a
mármarososi hatóságok**

Cluj-Kolozsvár, május 12. Az Új Ke-
let tudósítójától. Péntek délelőtt egy
század katonaság jelent meg Borsán és
öt álmatlan éjszaka után péntek este a
szuronyok árnyéka alatt végre nyugod-
tan hajthatták álomra fejüket a száka-
datlan rémületben és rettegésben elcsi-
gázott és megtört borsai zsidók. A me-
nekülők lassan visszatérnek elhagyott
tűzhelyeikhez. Borsán ismét füstölnek a
kémények, megkezdődik a robot és víz-
százokken régi kerékvágásába a falu
életének megzavart ritmusa. Az elmúlt
napok eseményei azonban mély nyomot
szántottak a lelkekben. A rettegés és
félelem óráinak emléke még mindig
szörnyű vízióként nehezedik a borsai
zsidóságra.

*Egy ember dacol az összes
hatóságokkal*

Az eseményekről hű részletességgel
tájékoztatta olvasóit az Új Kelet. Refe-
ráltunk a Borsára szakadó terror egyes
fázisairól és megírtuk, hogy milyen
erők mozgatták háttérből az eseménye-
ket s hogy mi ment végbe a borsai rém-
napok alatt a mármarososi zsidóság lel-
kében, amely előtt mindaddig ismeretlen
voltak a borsaihoz hasonló megnyi-
latkozásai a galut-sors tragikus végzet-
szerűségének. A gazdasági válság egyet-
len országgrészt sem érintett oly keserve-
sen, mint ezt az isten háta mögé dugott
Mármaros, amelynek jankiáltásai el-
halnak, míg az ország szívéhez jutnak
el. A nyomornak ebben a kétségbejítő
atmoszférájában elegendő volt egyetlen
agítátor megjelenése ahhoz, hogy fel-
zavarja az évszázados békét és lángrol-
bantsa a szunydai szenvedélyeket.
Egyetlen ember dacolt napokon keresz-
tül az Államhatalommal, az Igazság-
szolgáltatással, a Hadsereggel. Egyet-
len ember izgatta, tüzelte, fanatizálta
egy templom hajójában a Kárpátok
hegyesuai közt élő, misztikumra hajló,
babonás embereket. Ott voltunk Borsán.
Láttuk a fanatizált tömeget. És most,
napok távlatából, nyugodtan megállá-
píthatjuk, hogy egy hajszálon mulott
nemesak Borsá, hanem talán egész Már-
maros zsidóságának sorsa, hogy csak
valami isteni esoda mentette meg — ki
tudja mennyi időre — Mármaros bé-
kéjét.

A hatóságok szerepe

Constantin Danilo hazafias előadások
tartására kért és kapott engedélyt Már-
maros megye prefektusától. És turnéjá-
nak első állomásán: Barcánfalván, gyuj-
tó antiszemita beszédet tartott. A követ-
kező falvakban hasonlóképpen. Önként
adódik a kérdés: mit tettek ezzel szem-
ben a hatóságok? Miért nem fojtották
el csirájában az agitációt? Hiszen a
mármarososi zsidóság tiz esztendőn ke-
resztül hűségese gyertyára volt a nem-
zeti parasztpártnak és a liberális kor-
mányok minden terrorja ellenére is ön-
feláldozóan kitartott a párt mellett. És
miért nem lépett közbe Juga prefektus,
aki jól tudja, hogy a mármarososi zsidók
még akkor is a körre szavaztak, ha bör-
tönnel és veréssel ijesztette őket Mihali
Gábor. ...

Constantin Danilo engedély

A prefektus informálva volt az ese-

ményekről. De nem látta az agitáció ve-
szedelmes konzekvenciáit és szentül meg-
volt győződve arról, hogy az uszító sza-
vak nem találnak visszhangra a már-
marosi hegyekben. Megkérdeztük a pre-
fektust: miért nem vonta be Danilo tar-
tozkodási engedélyt?

— Ez a diák azzal jött hozzám, hogy
hazafias előadásokat akar tartani a me-
gyében. A „Cultul Patriei“ kiküldöttje.
Egy egész paksaméta engedélyt muta-
tott fel különböző vármegyék vezetői-
től. Az írásaira az volt rávezetve, hogy
engedélyezni kell az előadásait, ha azok
nem veszélyeztetik a rendet és nyugal-
mat.

— És a barcánfalvai uszítás után
miért nem vonta be tőle az engedélyt,
prefektus ur?

— Nem kaptam jelentést Barcánfal-
váról. Egyébként is bevontam az en-
gedélyt.

A zsidó provokálás története

Nem keressük most a két kijelentés

Danilo ismét kirándul Mármarosba

És május elsején Constantin Danilo —
engedéllyel, vagy anélkül, — ismét meg-
jelent a borsai élet horizontján. Követ-
keztek az ismert incidensek. Danilo nem
volt egyedül. Berinde görögkatolikus és
Dumitrescu görögkeleti lelkész egyen-
gették mindenütt az utját. Két esetet
akarok itt kiragadni. Utólag mesélték
el a borsai zsidók. Szombatról vasárnap-
ra virradó éjjel behatoltak a Polyanán
lakó Glanz Ábrahám házába. Danilo és
a két pap. Glanzot nem találták otthon,
uton volt. Betegen fekvő felesége és két
gyermek fogadták a kései vendégeket.
A leánynak kibírták a haját. A fiút
kicipelték és megfürdették a Visó jég-
hideg vizébe. Most is betegen fekszik.

Öt nap mulva megmozdult a prefektus is

De térjünk vissza a hatóságokhoz. A
pénteki és szombati atrocitásokról jelen-
tes ment Mármaroszigetre. A prefek-
tus Sfetea kapitányt, a rendőrség
szármegparancsnokát küldte le Borsára.
Rendet teremteni. Vasárnap Danilo és
a két lelkész „békés“ tüntetést rendez-
tek Borsán. Kétezer parasztot: vonul-
tattak fel a faluba. A menet minden
százlépcsénél megállt. Gyujtó beszédek
hangzottak el. De „kilengés“ nem tör-
tént. És a kapitány nyugodtan tért visz-
sza Mármaroszigetre.

A hegyekről megindul a lavina

Hétfőn folytatódott az atrocitások.
Kedden a polyanai templomban meg-
konduktak a vészharangok. A hegyek-
ről megindult a polyanai templomba a
parasztok áradata. A borsai zsidók két-
szébeesetten kérték segítségét. A szigeti

Megérkeznek Polyánára a vármegye urai

Borsá... A cseh és lengyel határ
közé ékelve, a hóspikás hegyektől öve-
zett völgykatlanban húzódik meg a falu.
Köröskörül, a hegyvidalokon elszórva
pásztorok, famunkások laknak kuny-
hóikban. Három kilométerre Borsától,
festői femsikon fekszik Polyána. Ebben
a kis faluban, mely ugyancsak Borsához

közötti logikai ellentmondást. Csak meg-
állapítjuk, hogy Danilo akár engedély-
vel, akár anélkül, folytatta és zavarta-
lanul folytatta a konkolyhintést Már-
marosban. Borsára is elkerült. A borsai
albíró nem akarta engedélyezni az elő-
adást. A községhezá becsukta előle aj-
taját. A falu papjai és tanítóit erre a
templomokba és az iskolákba invitálták.
Mert Borsának öt papja és négy tanító-
ja van. Legnagyobb részét fiatal emberek,
abból a generációból valók, amely a
diákmozgalmak éveiben szerezte meg a
diplomát és szívtá magába az egyete-
meken a gyűlölet atmoszféráját. Danilo
az iskolába vonult. Néhány zsidó fiú
az ablakon keresztül kívülről akarta
hallgatni az előadást. Erőszakkal be-
csukták előlük az ablakot, amely idő-
közben eltört. Zsidó provokálás! Danilo
a templomba ment és ott könnyes szem-
mekkel esküdtött bosszút a borsai pa-
rassztságnak a falutól iskolaablakért, az-
után eltűnt a fatulból.
Ez februárban történt.

Hétfőn délelőtt a Polyanára vezető
uton Ingber Ábrahám fuvarost leállít-
ják.
— Te — mondták — mi az összes
zsidókat kiűzzük innen. De te egy be-
csületes ember vagy. Téged az igaz hit-
re fogunk téríteni.

Dumitrescu főtisztelendő vizet vesz és
ráönti a rémülettől vacogó fuvaros fe-
jére.

— Ezennel felvettelek a mi szent szö-
vetségünkbe. Hálából csókolj meg a ke-
zemet. És a „Domnul Student“ kezét. És
vess keresztet.

Ingber engedelmeskedett, amintán a
lelkipásztorok alaposan elpáhólták a
keresztény egyház legifjabb tagját.

zsidó vezetők telefonja szakadatlanul
berregett. Szerdán hajnalban ismét fél-
reverték a harangokat a polyanai tem-
plomban. Százakra menő tömeg gyűlt
össze. A borsai csendőrörs jelentette,
hogy a helyzet kritikussá változott. És
a prefektus — aki eddig optimista pasz-
szivitással figyelte az eseményeket — öt
nap után végül szükségesnek látta, hogy
közbelépjen.

Szerdán reggel Sfetea kapitány ki-
utazott Borsára. Délben a kapitány is
jelentette, hogy nem sikerült leszerelni
a fanatizált tömeget. Délután Juga Gá-
bor prefektus, Manolin ezredes garni-
zonparancsnok és dr. Chindris Ilie fő-
ügyész kintaztak Borsára. Egy másik
autón dr. Fried Ábrahám és Schön
Dezső, az Új Kelet mármaroszigeti
munkatársa követte őket.

tartozik, csaknem kizárólag román pa-
rasszok laknak. Constantin Danilo a gö-
rögkatolikus templomban ütötte fel ta-
nyáját. Ide gyűjtötte egybe a demagóg
frázisoktól megrészegült paraszto-
kat. És innen akart Krisztus nevében keresz-
teshadjáratot vezetni a völgybe lakó
zsidók ellen.

Délután hat órakor érkeztek ki Polyá-
nára a vármegyei urai. Vészharang je-
lezte a templomban lévőeknek az autó
közeledtét. A parasztek kaszával, fej-
szével kezükben, a templom tágas ud-
varán sorakoztak fel. A főügyész, az ez-
redes és a prefektus érkezését néma
csend fogadta. Mögöttük tizenkét csend-
őr tartotta lövére készen fegyverét. A
templomudvaron asztalokból rögtönöz-
tek szónoki emelvényt a prefektus szá-
mára.

— Testvéreim! — kezdte beszédét a
prefektus.

Akik ott voltak, azt mondják, hogy
feledhetetlen látvány volt. A parasztek
élen Berinde főtisztelendő állott, teljes
ornátusban. Nemzeti szülő lobogott a
templom tornyán. A prefektussal szem-
ben Constantin Danilo haragra készen
várta az eseményeket. És a Pietrosz
csucsaról ezen az istenien szép május
délutánon lekacagott a völgykatlanba
az örökös hó ezüstje.

— Testvéreim! — kezdte beszédét a
prefektus. — Beszélj a demokráciáról. A
Maniu-kormányról. Kenyeret ígért és
boldogságot jövendőlt a paraszteknek.
Néma csend fogadta szavait.

**A törvény nevében
letartóztatom**

Az ezredes lépett ezután az emelvény-
re. Röviden és katonásan a rend szük-
ségességét hangoztatta és az állam
presztízsére hívta fel a parasztek fi-
gyelmét.

Végül dr. Chindris főügyész lépett az
emelvényre.

— En Mármarosziget királyi fő-
ügyésze — mondotta — Constantin Da-
nilo és Andrei Berinde-t a törvény ne-
vében letartóztatottnak jelentem ki. És
felszólítom, hogy kövessen engem.

Egy pillanatig halálos csend támadt,
amelyet Constantin Danilo stentori
hangja tört meg.

**„Főügyész ur
szót kérek“**

— Főügyész ur, szót kérek!

— És anélkül, hogy választ várt volna,
Constantin Danilo lépett az emelvényre.
Ez a lobogó haja, égő feketeszemű, so-
vány fiatalember az igazi demagóg ti-
pusa. Mélyen zengő, hatalmas hangja
van, két karját szétárva beszélt és szá-
vai valósággal hipnotikus erővel hatnak
a tömegekre. A parasztek kigyúlt szem-
mekkel, molhón itták magukba minden
egy szavát.

— Főügyész ur! En nem követem
Önt. En nem hagyom el a népet, mert a
nép az enyém. És a nép megrészegült,
hogy utolsó csep véreig is kitar mel-
lettem.

— Ezer kar emelkedik a levegőbe.

— Ugy van! Asa e! Igaza van az ur-
finak. Are dreptate domnu student.

— És Danilo ittasultan folytatta:

A békéről majd beszélünk máskor

— A békéről majd beszélünk máskor.
Most azonban van egy követelésünk,
főügyész ur! Dumitrescu lelkész, akit
kiragadtak a mi körünkől, akit elhur-
coltak isten szent hajlékából, azonnal
hozzák vissza közibénk! Ha nem, úgy
erőszakkal fogjuk őt visszahozni! És
még valamit. A csendőrök azonnal tá-
vozzanak innen. A csendőröknek nincs
mit keresniük isten szent templomának
udvarában!

A parasztek éljeneznek. A főügyész
és a pefektus összesugnak. Dr. Juga Gá-
bor lép ismét az emelvényre:

— Testvéreim! — kezdte beszédét a
kormány és az államhatalom legfőbb
képviselője. A domnu studentnek igaza
van. Dumitrescu lelkész visszaadjuk
nektek. A csendőrök elfognak távozni

innen. Egyre kérlek csupán: ígérjétek meg, hogy esendben szét fogtok oszlani!

Ezzel az ígéréssel a tarsolyukban a hatóságok képviselői visszamentek Borsára, megvároszták a községhez és este tíz órakor elhagyták a falut. Odafent a polyánai templomban mámorosan ünnepelelték Dumitrescu lelkész szabadonbocsátását. A parasztek egyrésze szétszéledt, másik része, Daniloval együtt, a templomban hajította álomra fejét. És a borsai zsidók immár negyedik éjszakájukat töltötték el az utcán virrasztva és remegve gondoltak arra, hogy mi lesz most, hogy a vármegye legnagyobb urai is tehetetlennek bizonyultak Cuza agitátorával szemben.

Juga prefektus változatlanul optimista...

Csütörtök délelőtt ismét felkerestük Máramaroszigeten Juga prefektust.

— Mi újság van Borsán? — kérdeztük.
— Nyugalom — hangzott a válasz.
— De hiszen ebben a pillanatban kapunk telefonértesítést arról, hogy a helyzet kritikussá, mint valaha.

— Igen, én is kaptam jelentést a falu primárjától. Azt mondta, hogy a hangulat meglehetősen izgatott. Megerősítést fogok kérni a katonai parancsnoktól. De a felelősséget vállalom azokért hogy Borsán semmiféle fog történni.

Az események — istennek hála — a prefektusnak adtak igazat. Az alábbiakból azonban ki fog tűnni, hogy mily kevés hiányzott ahhoz, hogy az események véresen rácafoljanak Máramaros megye prefektusának robusztus optimizmusára.

Csütörtök délután félgyakor Schön Dezsővel az Uj Kelet máramaroszigeti munkatársával együtt másodszer is nekivágtunk Borsának. Leordinán találkoztunk a szembejövő vonattal. Menekülő asszonyok, lányok, gyermekek kíváncsisággal fejjel hajoltak ki a vonat ablakain. A leordinai zsidók az állomáson várták őket.

— Mi újság Borsán?
— *Es ist bitter...* — hangzott a válasz. Soha olyan kritikus nem volt a helyzet, mint ma.

Hozzánk fordulnak az emberek:
— Mi van Szigeten? Még mindig nem küldenek katonaságot? Mit mond a prefektus?

A csendőrmester megtette utolsó jelentését

Igyekezünk megnyugtani az embereket, de szorongó szívvel folytattuk utunkat Borsára. Este nyolc órakor érkezünk be a faluba. Borsáig ugyanis egyetlen hosszu, csaknem négykilométeres utcából áll. Jobb és baloldalon töpörödött házak, nyomorúságos vityillók előtt állnak a borsai zsidók. A félelem ül ki szemekben, elcsigázott arcokról leri az almatlan éjszakák, rettegésben eltöltött napok nyugtalansága. Utközben Udianu csendőrmesterrel találkoztunk. Megállítjuk.

— Mi újság Polyánán, őrmester ur?
Az őrmester vállat von.

— Most tettem meg az utolsó jelentésemet a prefektusnak. Jelentettem, hogy a zsidók élete veszélyben forog. Összesen öt csendőrom van. Mi mindenestre megteszük azt, amit megtehetünk. Jelenttem a prefektusnak, hogy nem vállalom felelősséget a rend fenntartásáért...

Schön Dezsőhöz fordul:

SCHÜCK
orthodox fiu internátus
BUDAPEST, VII., Kertész-utca 33.

A jövő tanévra kibővített arányokban nyílik meg.

Az összes elemi és középiskolák közelében. Szeretetteljes gondosság!
Idegen nyelvek! Orvosi felügyelet!
Naponta ötszöri bő étkezés!
Méltányos díjak! Külön számla nincs!
Folyó tanévben félbentlakók még elfogadhatók

Saját orvosa mondta, hogy egyedül csak "Olla" a megbízható óvszer. Ne fogadjon el utáztatot!

OLLA
GUM...!

Uj férfi- és fiu-ruha üzlet

Megint megkondulnak a harangok

Csütörtök reggel ismét megkondultak a harangok a polyánai templomban. Borsán hamarosan híre terjedt annak, hogy Danilo azért tartja össze embereit Polyánán, mert a dornavatrai cuzista szervezettől vár minden pillanatban megerősítést. Híre járt, hogy a templomban heje-hujás dárdidó járja. Szekerestől szállították fel a faluból Polyánára az ételt és az italt. Időnként egy-egy részeg paraszt támolygott le Borsára a polyánai fensikről. A polyánai harang szakadatlanul zugott, szóltak a pásztorok kürtjei és messzi vidékekről szakadatlanul gyűltek össze a templomban.

— Maga látta, hogy tegnap hányan voltak fen Polyánán. Ma éppen háromszor annyian vannak. Be sem férnek már a templom udvarára. Meg vannak bolondulva azok az emberek.

Constantin Danilo öt feltétele

Betérünk dr. Salamon Miksához, a község orvosához. Megérkezésünk híre pillanatok alatt szétmegy a falun. S alig hogy leülünk, nyílik az ajtó. Jönnek a község zsidó előjárói. Egyik másik részket a rémülettel. A délutáni órákban válságosra fordult a helyzet — mondják. A polyánaiak leüzentek a csendőrszakaszvezetővel, hogy hajlandók továbbra is megérni a faluban a zsidókat. De a következő öt feltétel azonnali teljesítését követelik:

1. A parasztek összes adósságait elengedni,
2. a románoktól származó földeket visszaadni,
3. a borsai határban átadandó egy legelő,
4. Polyána mellett átadandó egy fűrész,
5. zsidó román eselédet többé nem tarthat.

A hitközségi elnök veszi át a szót: — En mondtam, hogy kezdjük meg a tárgyalásokat, így legalább időt nyerhetünk. De nem akadt egy ember sem, aki fel merészkedett volna menni Polyánára, hogy tárgyaljon a parasztekkel. A borsai parasztek eddig nem vettek részt a mozgalomban. Ma már ők is felmentek Polyánára. Eddig csak nappal gyülekeztek a parasztek és este mindig szétoszlottak. És most először gyülekeztek össze az esti órákban.

Fegyver a polyánai parasztek kezében!

Egy másik közbeszól:
— Egész nap folyt a bor és a sör Polyánán. A leányom látta, hogy az egyik borsai paraszt fegyvereket vitt a súbája alatt Polyánára.

Fegyver a polyánai parasztek kezében...

Itt ülünk a borsai körörszék ebédlőjében. Halványan piszkáló petróleumlámpa világítja meg körülöttem a megremült arcaikat. Odakint már beesteledett és a feldúlt idegzetű emberek fantáziája titokzatos rémeket szabadít Borsára zsidóságára. Ülünk és tanácstalanul meredünk egymásra. Mi lesz? Mi történik most a polyánai templomban? Mit akar az a kétezer paraszt, akik fegyverekkel, fejszékkel és kaszákkal gyűltek egybe a polyánai templomban és akik öt napja szívják magukba Constantin Danilo szívtű és gyűlölködő tanításait. Mi lesz ennek a vége? Érzem, hogy lassan rajtam is urrá lesz a pániknak ez a nyomasztó atmoszférája. A percek kinos lassúsággal telnek. Valaki bekopogja a rádiót, de dühösen leintik. Milyen messze van innen a Nyugat és mily ijesztő közelségre Polyána, a gyűlölet tanyája...

Nyílik az ajtó. Alacsony, vörösszakállú zsidó lép be. Valamit sug az elnöknek. Mi az?

— A csendőrmester és a szakaszvezető biztonságba helyezik családjukat...

A pánik szörnyű órái

Itt valamit tenni kell. Nem lehet a falu háromötödös zsidó lelkét prédaul odadobni egy antiszemita agitátor kényekedvények. Őrszemeket állítatunk ki a falu végére, hogy azok jelekkel közöljék, ha Polyánáról megindul az áradat... Kimegyünk az utcára. Az egész

ba a máramarosi parasztek. A borsai zsidók, akik nap-nap után remélték, hogy Máramaroszigetről végre megérkezik a napok óta várt és sürgetett katonai megerősítés, menekülésre határozták el magukat. A délelőtti órákban szekereken, kocsikokon és gyalog megindult a faluból a menekülők áradata. Asszonyaikat, gyermekeiket és értékesebb ingóságait próbálták a borsai zsidók a szomszédos falvak nyugodtabb atmoszférájába átmenteni. Am a szomszédos falvakban: Visón, Majsziubén is urra lett a nyugtalanság. A parasztek idegen szemmel néztek az addig testvéri egyetértésben élő zsidókra. És híre járta, hogy ők is csak a jeladást várják Borsáról...

Szép perspektivák...!
Folytatjuk utunkat a faluban. Mindenütt ugyanaz a látvány fogad. Időnként egy-egy szekér jön velünk szemben. Menekülők.

falu zsidong. Borsá szakállas, pájeszos zsidók, szomorú asszonyai és sápadt gyermekei mind-mind az utcán vannak. Tanácstalanságnál csak a kétségbeesés és rémület nagyobb. Egymás mozdulatait lesik, egymástól kérdezik: mi tévők legyünk? A házakban esomagolnak. Az asszonyok leuzzák az ágytakarókat és abba pakolják be értékesebb ingóságait. Nagyon kis batyukba elfér a borsai zsidók vagyona, hiszen százával vannak itt olyanok, akik csak egyszerű esznek napjában...

Autó tüllköl és erős reflektor fénye világítja be az utcán zsidongó tömeget. A prefektus jött! A garnizon-parancsnok jött! Nem, egy üres autó csupán,

A borsai rabbi nem akarja elhagyni a helyét

A választ be sem várva, kimegyünk ismét az utcára, amely feketélik a menekülő tömegtől. Szájról-szájra jár a hír, hogy Polyánán uttrakészen állnak már a parasztek. Constantin Danilo — így szól a jelentés — a templom udvarán áll és utasításokat ad a paraszteknek, hogyan járjanak el a falu felüljárójánál. Valaki látta, hogy Danilo szakadatlanul nyerstojásokat iszik, mert az öt nap óta tartó agitálásban kifáradt a hangja. Másik hírnök jelenti, hogy a támadás idejét hajnali három órára tűzték ki.

Féltékenykedőre jár már az idő. Közeledik tehát a támadás órája. Felkeressük Borsá rabbiát, akitől azt beszélük, hogy nem akarja elhagyni a falut. A rebbe petróleumlámpa fénye mellett ületemt mond.

— Rebbe — kérleli az elnök — meneküljön! Hisz minden pillanatban itt lehetnek...

A rabbi Hager, a híres vizsnici pap őcsece fejét rázza:

— Nem, én egy lépést sem teszek innen. Legyen meg az isten akarata. Kérlek benneteket, hogy mentsetek meg a tórákat...

Kisfia és kisleánya remegve húzódnak meg széke mellett. Éjfélre jár az idő és a menekülők sora még mindig tart. Síró gyermekek panaszos hangja, gyermekeiket kereső asszonyok jajveszékése tölti meg a falut. Polyánáról pedig időnként fenyegető hangok elhaló zaját hozza el a szél:

Elhatározzuk, hogy menekülő-vonatot szervezünk meg. Kimegyünk az állomáshoz. Almból költjük fel Borsá állomásfőnökét. Idejegyzem a nevét: Moldovanunak hívják.

Főnök ur, a falu lakossága veszedelemben van. Kérem, bocsásson külön vonatot a menekülők rendelkezésére.

Az állomásfőnök — regáti ember — szó nélkül teljesíti a kérést. Befűtötti egyetlen mozdonyát és tíz perc múlva bevontatják a pályaudvarra az utra kész szerelvényt. A menekülő áradatot megakasztjuk az állomás előtt. Mintegy kétezeren már elhagyták a falut, a férfiak legnagyobb része azonban még itt van és itt maradt néhány száz asszony is, akik nem akartak férjük oldala mellől elszakadni. Az állomás előtt gyülekeznek össze a menekülők. Szívzaggató látványt nyújt ez a csoport: állva bó-

amelybe a község román jegyzője pakolja be familiáját. Istenem, ha megindul a népharag, úgy az mindent elcsöpörhet... Még a román jegyző családját is... Dr. Salamon bucsuzik tőlünk:

Fejveszetten menekül a falu

— En is megyek a jegyző autójával. Nem maradok itt ebben a pokolban.

Pergamentet huz ki belső zsebéből.
— Ez itt a diplomám. Ez az egyetlen, amit magammal mentek.

A csendőrok családjai elmenekültek... A román jegyző elmenekült... Az eddigi rémület pánikká erősödik. Most már nem kérdeznak senkit. Mindenki esomagol. Polyána felől felhők gyülekeznek. A hold, amely eddig ontotta a falura ezüstös fényt, elbujik a felhők mögé. A borsai utca menekülőkkel telik meg. Szekerek haladnak keresztül a falun. A házak kiürülnek. A szegényebb sorsuak gyalog vágnak neki az országutnak, a bizonytalanságnak. Hangtalanul viszik a borsai zsidók vállakon batyuit, meggöngnyednek a galutsors rájuk nehezded sulya alatt. Lehajjták fejüket és mennek. Mellettük asszonyaik és apró sápadt, siránkozó gyermekek, akik ötödik éjszakája már, hogy nem hunyták le szemüket. Mint-ha Lilien megrázó erejű rajzát látnám meglevendeni a zsidókról, az örok Ahasverusokról, akik az országutakon bolyongva keresnek nyugalmat és pihenést, otthont és házat elcsigázott testüknek és megkínzott lelküknek.

Bemegyek a községhezára. A község primárja fogad.

— Primár ur — mondom — hívja fel azonnal a vármegyei prefektust és kérjen utasításokat. Maga viseli a felelősséget azért, ami ebben a faluban történik. Ha Szigetről nem küldenek megerősítést, akkor üríttesse ki a falut.

biskoló gyermekek, csecsemőiket szoptató anyák és magukbamélyedt, meggöngnyedt, minden neszre ijedten felzengő férfiak. Itt ülünk a borsai állomás épülete előtt és várunk. Máramaroszigetről biztató hírek érkeznek. A prefektus végre elhatározta, hogy katonai megerősítést küld. Az óra manusa ijesztő lassúsággal halad előre. Egy óra. Autótüllkölés. Viséről hat csendőr érkezik a borsai csendőrs megerősítésére. Hat csendőr... Az embereknek keserű mosolyra fordul az arcuk. Elmulik a kritikás három óra is és Polyána felől lassan derengeni kezd a hajnal. Az ég is szemerkélni kezd. A borzalmak éjszakája elmulik, de az újabb kétségek napja virrad a borsai zsidókra...

Kosztner Rezső

A vérbaj új gyógykezelési módja

A vérbajnak bármely gyógykezelési módszerében megtaláljuk az arzén, a higány és a bismuth használatát.

Az injekciós rendszer azonban amellett, hogy kényelmetlen nem is alkalmazható mindenki által, mert az injekciót csak orvos adhatja, ezzel a beteg időt veszít. Ezért az injekciós rendszernek hívei mind kevesebben lesznek, főként, mert bebizonyítást nyert, hogy a legkomolyabb gyógykezelés történik a szájon keresztül bevett gyógyszerek alapján is. Hangsúlyozzuk, hogy a francia vegyész tudósoknak sikerült pasztillákban egyesíteni az összes jellegzetes gyógyszeralkatrészeket, amelyek közül egyiknek pontosan ugyanaz a sajátossága, mint a 606-os Salvarsan-nak.

Igy magyarázható meg a CIGMARGYL által elért eredmény, amely higány, arzén és bismuth-keverék és amely felülmúl minden gyógyszer, amelyet eddig a szájon át használtak. Minden esomaghoz mellékeljük a gyógykezelésre vonatkozó irodalmi munkánkat és az eddig elért eredmények kimutatását teljesen ingyen.

Egy hónapi gyógykezelésre szükséges egy üveg SIGMARGYL ára 390 lej és vásárolható az ország összes gyógyszer-táraitban és drogériáiban.

A SIGMARGYL központi lerakata: Bukarest, Str. Principatele Unite 14. szám alatt van.

Land

Bucuresti-Buk
mára ma delutá Pop Csiesó Istv üdvözölő távirat alkalmából a leintézett a román

Ezután Landó selő szólalt fel. 10-ikén a kisend akarták zavarni a legkategorikus gathatjuk el azotatot tüntetők tek a sziguranerüléseibe. A halják a hatóságok szemiták is demobzen azonban távszigoruan. Intéz miniszteriumtól.

Cuza professzo amit ezek a zsid szág nem a zsid kisebbség mégis a parlament elé Landau: Ezt a sem engedjük m szavait.

Cuza: A zsidó lóval vonultak feban. Mi volna, ha maga zászlajával szág nemzeti ünneveben is ép ug Targu Frumosbarátamadt néhány

Landau: Nem i Cuza: Jobb lesz, majd mi jövünk keresztül fogom a hajittatni.

Pop-Csieso Istv hetem meg, hogy mentjében ilyen meg az ország egy Cuza: De az sem az ilyen képviselő daura mutat) ilye román nemzetről. diákság mindig is állam presztizsét é ilyen elemekkel sz

Pop-Csieso Istvá ha a diákok a körnak.

Cuza: Ott is meg Madgearu pénzü tiszemita agitációták a diákság kulutóbb egy vizsga közül mindössze h a szörnyü visszaes kezik be, mert a d meddő tüntetésekke

Figure: Igy néz zeti realizmus.

Cuza — Maga n szemita diákok mi nulók voltak. Ezze zsidók Targu-Frun madtak néhány diá

Landau: Ilyen megsem lehet állita

Az immár minde vita ezzel végetért fil Seicaru szólalt nem elégti ki őt az készülő színház-törpott.

Raducanu munka zebbli felvilágosita Leon lupista képy

Rózsaszín
200 300 oldalos kit ten

40
Courths Mahler: A Ohnet: A Croix-Mo Croker: Csaldái has

Milliók
terjedelmes, értékes kötetek

28
G. Fröschel: Soha il Dell: A fekete lova Dell: A fekete lova A. Bennet: A kísért Peter Bolt: Asszony Courths Mahler: Az Courths Mahler: Tí Stratz R.: Régi regé

Kaphaták az Uj Kelet

Kész ruhák, valamint saját szabóságom által, saját szöveteimből készült **férfi- és fiu-ruhákat, trachenot és kabátokat** legújabb divat szerint készítve, legelőnyösebben szeresheti be

Mendel Lajosnál CLUJ, Calea Reg. Ferdinand volt Wesselényi-utca 2/A szám

Szabott árak!!! Szolid kiszolgálás!!!

Megnyilt a népszövetség ötvenkilencedik ülészaka

Genf, május 12. A népszövetségi tanács mai nyilvános ülése előtt titkos ülés volt, amelyen bejelentették, hogy a keleti jövátételek rendezése révén lekerül az optansper a Népszövetség napirendjéről. Az ülés ezután költségvetési és adminisztratív kérdéseket tárgyalt le. A tanács 59. ülészakának megnyitóján Marinkovics jugoszláv külügyminiszter, elnök üdvözölte a megjelenteket és ismertette a mostani tanácsülésre várakozó feladatokat.

London, május 12. A Daily Telegraph genfi jelentése szerint Sir Erik Drummond népszövetségi főtávkár közelebb-ről személyi okokból lemond állásáról.

Oriási látogatottság, nagy üzleti forgalom a budapesti Nemzetközi Vásáron

A visszautazásra május 17-ig érvényes a vásárigazolvány

Szombaton nyílt meg a jubiláris vásár és Budapest azóta mintha állandó ünnepet, szünni nem akaró lakodalmat ünneplene. A középületek, a hidak, sőt az összes járművek is fellebörgözve fogadják a vásár látogatóit. Esténként tündéri kivilágítás. Üzemban a világító szökőkutak is. A szállodák tömve. Hely azért mindenkinél jut, mert nagy rend, óriási az előkészültség, amellyel a jubiláris vásár és maga a főváros a tisztekre menő vendégeket várja.

A vásár maga monumentális. Területe, bár sokkal nagyobb, mint tavaly, nagyjából azért a régi. A vásár mégis új, egy darabja sem emlékeztet a tavalyira. Soha a magyar ipar oly hatalmas, a fantáziának oly százfélé csapongó szebbnél-szebb kiállításokkal öntölt épületek hosszú sorával fel nem romlott, mint ez évben, amikor a vásár jubileuma alkalmára, a magyar ipar hatalmát, mindenre kiterjedő sokoldalúságát akarta bemutatni.

Ámulatból ámulatba esik a közönség, nemcsak a vidéki, hanem még a gyárak létezéséről, az új iparágak keletkezéséről, úgy, ahogy állandóan informált budapesti közönség is. Mert ki tudja, hogy Budapesten minden kirakat legszebb díszét jelentő színes, mintás, különböző selyemárúk tulnyomó részben a két év alatt keletkezett magyar selyemipar terméke. Vagy ki tudja

azt, hogy London, Stockholm, sőt New York és számos egyéb város korzóján a hölgyek tulnyomó része magyar barányból, magyar találmánnyal, magyar gyárakban készült, gyönyörű és a legszebb nemes szőrmékkel vetekedő olesó magyar műszörmékben járnak. De minek folytassuk. Van ilyen titka, van ilyen szenzációja más szakmáknak is. A vasipar gépei, a butor, vagy a rádióipar, sőt a mindannyiunk szemeláttára saját földünk termését feldolgozó élelmiszeripar is százával mutat csodákat. Csak az tudja mire képes a becsületes és kitartó munka, aki egyenként, darabszámra nézve, mit hozott a magyar és a külföldi ipar a jubiláris Árumintavásárra.

A vásáron persze reklám-ötlet is találkozik bőven s aki ötletét igazán értékesnek tartja, a feltalálók csoportjában mutatja be az „új világszenzációt”. Reggeltől estig özönlik a közönség a vásár területére. Hármos, sőt négyes sorokban érkeznek az autók és a pályaudvarok ontják a külföldi és vidéki látogatókat. Különösen az utolsó napokban ért el végtelen magas számokat az idegenek érkezése. Budapestről vissza a vidékre, vagy külföldre május 17-nek 24 órájáig lehet a szabályoknak megfelelően kezelt vásárigazolvánnyal Magyarország 50 százalékos, a különböző szomszédos és 12 egyéb európai államban 25-50 százalékos jegy-kedvezmény.

Olajos Domokos kolozsvári hírlapírókat hat havi fogságra ítélték egy lupényi cikkéért

„A lupényi harminc munkás halála után én vagyok az első elítélt”

Cluj-Kolozsvár, május 12. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Olajos Domokos ismert kolozsvári hírlapíró rendkívül érdekes sajtóperét tárgyalta ma délelőtt a kolozsvári törvényszék Hortopan Baciu tanácsa. Olajos Domokos, mint a Keleti Újság Lupénybe kiküldött munkatársa, lapja számára részletes tudósítást küldött a lupényi véres eseményekről. Tudósításában megírta, hogy miután a fennálló törvények értelmében csak a vezetőügysz utasítására adhat a katonaság sortűzet, a lupényi események folyamán a katonaság által leadott sortűzért Condescu dévai főügyészt terhelte a felelősség. Olajos Domokos cikkében foglalkozott a lupényi munkásság közötti nagyfokú elégedetlenség okaival is, amelynek értelmű szerzője egy Munteanu nevű agentprovokátor volt, akit a helyszínen szerzett információk szerint az ügyészség nem tartóztatott le, hanem rövid őrizetbevétel után szabadlábra helyezte és csak magasabb utasításra tartóztatott le.

A Keleti Újságban megjelent cikk hatása alatt Condescu dévai főügyész sajtóperet indított Olajos Domokos ellen. Olajos, aki jóformán azt sem tudta, hogy miért is idézik a törvényszék elé, ügyvéd nélkül jelent meg a tárgyaláson. A tárgyaláson megjelent a sértett Condescu ügyész is, aki a magánvádat képviselte.

Olajos Domokos kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek és a kritikus cikk adatait lupényi szemtanuktól és hatósági vezetőktől kapta. Kéri a bizonyítási eljárást. A törvényszék elutasította Olajos kérését. Ezután Filipescu főügyész emelkedett szólásra, aki vádbeszédének konklúziójaként Olajos Domokos súlyos megbüntetését kérte.

Condescu dévai főügyész tartotta meg ezután vádbeszédét. Mindenekelőtt rámutatott arra, hogy a sortűzért nem őt terhelte a felelősség sulya. Kifejti, hogy a huszonkét munkás halálát a

munkástömegnek a katonasággal szemben tanúsított provokáló és támadó magatartása idézte elő s hogy a sortűz akkor történt, amikor a munkások sulyosan megsebesítettek egy esendő káplárt s ez az inzultus váltotta ki a sortűzet. Elmondja továbbá, hogy a cikkben említett Munteanút az ügyészség nem helyezte szabadlábra, sőt hosszabb ideig fogságot tartott. A sértett főügyész ezután emelkedett hangon kérte Olajos Domokos súlyos megbüntetését.

A vádlott hírlapíró, miután nem értette meg a románnyelvű vádbeszédet s nem tudott románul védekezni, kérte a törvényszéket, hogy ügyvédet vehessen maga mellé s a törvényszék adjon annyi időt, hogy védője áttanulmányozhassa a sajtóper anyagát. A törvényszék újra elutasította a vádlott hírlapíró kérését.

Anélkül, hogy a vádlott hírlapíró reflektálhatott volna az elhangzott vádakra s kellőképpen megvédhette volna ügyét, itélethozatára vonult vissza a törvényszék. Csaknem egy óras tanácskozás után hirdette ki ítéletét a tanács elnöke. A törvényszék bűnösnek minősítette Olajos Domokost sajtó útján elkövetett rágalmozás vétségében s ezért hat hónapi fogságra, valamint 20 ezer lej pénzbüntetésre ítélte. A súlyos ítélet hatása alatt Olajos Domokos az előzők elé lépett és érces hangon a következőket mondotta:

— A lupényi harminc munkás halála óta eddig én vagyok az első elítélt. Nem érzem magam bűnösnek és tiltakozásomat jelentem b: az ellen, hogy a törvényszék nem hallgatta meg védekezésemet s nem vette figyelembe semmiféle panaszaimat. Felebbezést jelen-tek be az ítélet ellen.

A főügyész és a sértett Condescu dévai ügyész megnyugodtak az ítéletben.

A LÉT TITKAI

ember, állat, növény élete — a test és a lélek működése — születés, szerelem, álom és halál és ami még utána következik — a világ keletkezése — az emberfaj multja és jövője

EZEK A KÉRDÉSEK

MINDENKIT ÉRDEKELNEK!

Eddig álszemérem, előítéle, műszavak tömege homályosította el a tudás forrásait. Most H. G. Wells, a ragyogó tollú író és Julian Huxley a világhírű tudós szövetkeztek a természettudományok legújabb eredményeinek ismertetésére. Szigorúan tudományos alapon, de nagyképűség nélkül, közérthetően és élvezetesen dolgozták fel a hatalmas anyagot

H. G. WELLS Nagy Biológiája

AZ ÉLET CSODÁI

A világ legszebb és legérdekesebb könyve
Izgalmasabb minden regénynél

Gyakorlati haszna mérhetetlen

Három hatalmas kötet, 1000 oldal — 1000 egy-és többszínű képpel

Fordította: dr. Lambrecht Kálmán egyetemi magántanár.

Előfizetési felhívás

Akik május 20-ig beküldik ezt a szelvényt, a következő kedvezményeket élvezik:

Megrendelő és ajándékszelvény:

Itt kivágandó

T. Soc. Col. Novitas Kt.

Cluj, Calea Victoriei 35

Ezennel előfizetek H. G. Wells és J. Huxley Nagy Biológiájára 1900.— Lei kedvezményes áron, melyet májustól kezdődőleg havi 190.— Leies részletekben törlesztsek. Az általam aláhuzott 8 Wells-regényt egészvászonkötésben ingyen és bérmentve ajándékolok kapom.

Tudomásul veszem, hogy a mű ez év karácsonyra készül el, míg az ajándékregényeket június, július, augusztus és szeptember hónapokban két kötetenként küldik el.

A havi részleteket postán küldöm.

Név, foglalkozás, pontos cím

1
A művet 2500 lej bolti ár helyett 1900 lej előfizetési áron kapja

2
Az előfizetési összeget havi 190 lejes részletekben törlesztheti

3
Teljesen ingyen kap 8 drb 1000 lej értékű Wells-regényt egészvászon kötésben

Wells regénysorozata: 1. Anna Veronika 2. Az istenek eledete. 3. Egy jámbor lélek története. 4. A láthatatlan ember. 5-6. William Clissold világa. 7. Mr. Polly lázadása. 8. Amikor az Űstökös eljön. 9. Egyelőre... 10. Élet és kaland. 11-12. Tono Bungay. 13. Mr. Britling. 14. Csodálatos történetek. 15. Az álom. 16. Bealby. 17. Mr. Lewisham és a szerelem. 18. A tengeri tündér. 19-20. A szenvedélyes barátok.

Használja ki még ezt a néhány napot, mert a terminus nem lesz meghosszabbítva s azután 1.600.— lejes árkülönbözettel ugyis megveszi

használnak ki, mérhet...
ur aranykönyv az új...
európában testvéreink...
szinte elviselhetetlen...
odakiküldött delegá...
jelentéseket tudnak...
feláldozással határos...
eni, mellyel az ottani...
ndeniütt folyó dunan...
nek.
Ussinschkin a Balfou...
beszélte. Azt a kérdést...
lenlevő ujságírókhoz...
zéről is legyenek min...
a Jewish Agency, a...
és a Keren Kajemeth...
ának. Az emberiség...
veesen vannak, kik...
a mi munkánkat. A...
adón kell kidombori...
láncát Balfour emlé...
raciót" bármily más...
atta volna. De Bal...
cionista szív dobo...
kell neki állitanunk...
Balfour-aranykönyv...
a harmadik templom...
Ezra és Nechemja...
templom idején és...
armadik templomunk...
könyvének két pél...
iket itt fogjuk meg...
alemi Főirodánkban...
ritish Muzeumban les...
ni része a Balfour...
része, az anyagi ré...
k ez az akció 100.000...
elyből nagyszerű em...
Balfournak, eliensé...
omére. Hogy az em...
ormában fog törté...
in bizonyos okokból...
beszélni. Egy azon...
nek a pénznek se...
birtokállományunk...
lni. Ő kétségbejé...
anyagágunk, vagy...
folytán ez a Balfour...
ne. Ez egy olyan...
a számunkra, mely...
vagyunk s olyan er...
yek amugyis sulyos...
égsúlyosabbá tennék...
meg van győződve...
már jelentős földvé...
olhatni a Keren Ka...
aranykönyvvel kap...
in szavainak hatása...
lanunk, hogy Ussi...
kivül mély hatást...
szes jelenlévőkre s...
vagyunk tisztában...
oblemákkal, melyek...
szágépítő munkának...
izdenie, azzal a jól...
nk a fogadtatásról...
zetben mindenestre...
el rendelkezünk s...
mint Ussisichkin a...
t a benyomást hoz...
ek a nagyszerű ve...
k most már nem...
éből rekrutálódnak...
(m. l.)
olták el...
szovjet...
ével...
ak...
t a berlini GPU-ra...
t célszerűbbnek ta...
t Párisban hajtsák...
Kutjepov visszaut...
utána küldték a...
sztagát, amely jan...
követtség emberei...
el végrehajtotta a...
zerint is felsorolja...
t, akik a párisi...
széről segédkezet...
sztagnak Kutjepov...
megnevezett szemé...
olása után elhagy...
ába mentek, ahol...
ció sikeres végre...
tégén azután vala...
ttek, ahonnan ké...
ett lábuk alatt a...
k. Buresev szerint...
litólág Angliában...
biztosan és diszkre...
— Elakad egyezsé...
nyoltr.

SPORT

Olaszország—Magyarország 5:0 (1:0)

Az Európai Kupa döntőmérkőzése —
Bíró: Dr. Bauwens (Köln) — Negyvenezernéző — A magyar csapat csalódást keltett — Titkos a második félidő 14 percében megsérült

Budapest, május 12. Vasárnap délután került lejátszásra a magyar—olasz kupadöntő mérkőzés, amely váratlanul az olaszok hatalmas győzelmével végződött, akik ezzel végleg birtokukba vették az Európa-kupát.

A mérkőzés eredménye, amely könnyen fordított is lehetett volna, a második félidő közepéig még teljesen nyílt volt és Titkos sérülése után következett csak a magyar csapat teljes visszavetése.

Maga a mérkőzés külsősgben is impozáns volt. Negyvenezernéző volt kíváncsi az olasz—magyar kupadöntő mérkőzésre.

Az üdvözlések után a két csapatot a fényképezők hadserege fogta ostrom alá. Később megjelenik Bauwens dr. (Köln) a meccs bírása. Fogl III. és Baloncieri választanak. Fogl III.-nak kedvez a szerenese, aki a Hungaria-ut feleli kaput választja, hátban lanyha széllel. Bauwens dr. bíró sippelére a két csapat a következő összeállításban játszik:

A csapatok felállítása

Olaszország: Combi, Monseglio—Caligari, Colombari—Ferrario IV.—Pitto, Constantino—Baloncieri—Miazzi—Magnozzi—Orzi.

Magyarország: Aknai, Korányi—Fogl III., Borsányi—Turay—Vig, Markos—Takács II.—Ormos—Hires—Titkos.

Kezdődik a küzdelem

Dréhr Imre kezdőrugásával vette kezdetét a mérkőzés. Takács II. labdáját Pitto tacsra szereli. Borsányi dob, a labda Hireshez kerül, akit Colombari 25 méterrel a kapu előtt elgáncsol. Takács II. áll a szabadrugásnak, az olaszok védő fallaxot állnak a kapu előtt és a magyar gólszák a szabadrugást kapu fölé küldi. Caligaris kapukirugását Constantino fogja, de Vig tacsra szereli.

A tacsbedobásból a magyarok kerülnek frontba, de Titkos labdáját az olasz játékosok kornerre mentik. Markos sarokrugását Combi a tulsó oldalon újból kornerre menti. A korner Titkos rugja, ezt pedig Monseglio menti kornerre. Három korner eredmény nélkül. A magyaroknak alkalmuk van eredményt elérni az olaszok ellen, de Hires beadását Takács kapufának lövi.

Az első gól

A 21-ik percben a kiszökő Orsi Borsányi faulttal akasztja meg. A szabadrugást a tizenhatosról Orsi irányítja a kapura. A bomba Aknai mellől Miazzi elé pattan, aki a közvetlen közelről góllal rugja. 1:0.

Az újrajrkezés után a magyar csapat főlénybe kerül, de négy korneren kívül más eredményt elérni nem tudnak.

Titkos megsebesül

A második félidőben a közönség „tempó magyarok!” buzdítása mellett hatalmas iramba kezd a magyar csapat, de az iramot csakhamar átveszik az olaszok és sok izgalmas helyzetet teremtenek a magyar kapu előtt, de Aknai, Korányi és Fogl a helyükön vannak.

A 14-ik percben a kiszökő Titkost Colombari lerugja s ettől kezdve a magyar csapat tiz emberrel játszik.

Kilenc perc alatt négy gól

A 20-ik percben Orsi beadását Miazzi fogja és élesen hálóba lövi. A gól az olaszokat lelleskesíti és rövid kilenc perc alatt 24, 27 és 29 percen újabb három góllal terhelik meg a magyar hálót Miazzi és Constantino révén. 5:0. Innen kezdve az olasz csapat visszavetnek, a magyar csapat pedig nagy főlénybe kerül, de két korneren kívül eredményt elérni nem sikerül, mert az olaszok sikeresen védekeznek a magyar ostrom ellen.

BELFÖLDI EREDMÉNYEK

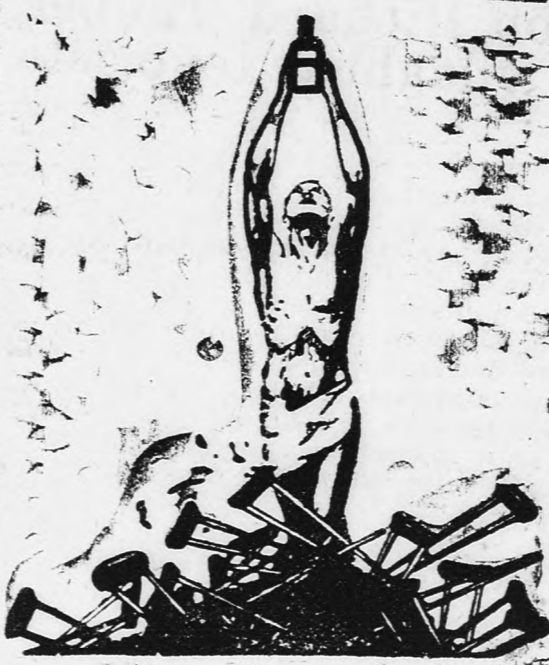
Universitáta—Törekvés 4:0 (1:0).
Bíró: Suciú kapitány. A két kerület bajnokcsapata szombaton délután játszotta az országos selejtező mérkőzést, amelyet az egyetemi csapat megérdemelten nyert meg a széteső, kapkodó játékok mutató nagyváradi Törekvés-szel szemben.
Vasárnap. Törekvés—KMSC 2:2.

URODONAL

Az „URODONAL” nemcsak a legerélyesebben feloldja a hugysavat, de miután 37-szer erősebb mint a titium, preventív módon védekezik a hugysav alakulatok ellen, megállítja a túlzott savtermelést és annak lerakódását az érszövetekbe és izületekbe

DR. SUARD
a hajóorvosi iskolák tanára, kórházorvos

Orvosi Akadémia 1908 nov. 10.
Tudományos Akadémia 1908 dec. 13.

legyőzi a reumát

Neuralgia
Hugyhó
Érelmeszesedés
Kövértség

SZOMBAT.

Bukarest. Juventus—Tricolor (Ploesti) 4:1 (1:0).

Románia (Cluj)—CFR 3:2 (3:2).
Sparta—Sportul Studentesc 1:0 (1:0).
Turda—Coltea 4:2 (3:0).

VASÁRNAP.

Venus—Románia (Cluj) 2:1 (1:0).
Arad. AMTE—Hakoah 9:0 (6:0). Bajnoki.

Olimpia—Vointa 8:1 (2:0). Bajnoki.
AAC—ATE 1:1 (1:0). Bajnoki.

Gloria CFR—Tricolor 8:0 (0:0). Bajnoki.
CFR Simeria—Banatul 5:2 (3:1). Bajnoki.

NSC—AAC komb. 2:0 (1:0). Barátságos.

Kinizsi—ASE 5:2 (2:1). Barátságos.

Kardverseny Nagyvárad bajnokságáért. Bajnok: Losonczy Mihály KAC 8 győzelem. 2. Bíró László NSE 7 győzelem. 3. Szantai NSE 5 győzelem. 4. Deheleanu U. 4 győzelem. 5. Csizsar MSE 4 győzelem. 6. Hoffmann NSE 3

győzelem. 7. Goldner NSE. 8. Klintok. 9. Hintz KAC.

I. Ifjusági tör: 1. Hintz KAC. 2. Erős L. LGB. 3. Goldner NSE.

Női törverseny: 1. Bartunek Titi KAC. 2. Kálmán Dezsőné NSE. 3. György Elekné NSE. A verseny után az NSE klubhelyiségében bankett volt, melyen a győzteseknek kiosztották a díjakat. A rendezésért Hegedűs Imrét illeti az érdem.

KÜLFÖLDI EREDMÉNYEK

Berlin. Anglia—Németország 3:3 (2:1). Bíró: Mutters. 50.000 néző.

Prága. Hungária—Bohémia 3:2 (1:1).

Budapest. Sabaria—VAC FC 2:1 (2:0) Bajnoki.

Magyar amatőr válogatott—Lengyelország 3:1 (2:0). Európai kupamérkőzés.

Páris. Csehország—Franciaország 3:2 (2:2).
Bécs. WAC—Hakoah 2:1 (0:0).
Slovan—BAC 2:1 (1:0).

Rapid—FC Schwaben Augsburg 5:4 (1:1).

KÖZGAZDASÁG

A Banca Naționala igazgató-tanácsa május 13.-i ülésén foglalkozik a kamatláb leszállításának kérdésével

Bucuresti-Bukarest, május 12. A Banca Naționala igazgatóságához közelálló körök információja szerint a Jegybank legutóbbi ülésén már komolyan foglalkozott annak az ülésnek az összehívásával, mely a hivatalos kamatláb leszállításának ügyét tárgyalás alá veszi. Megbízható értesülés szerint, kedre, május 13-ra tüzte ki az igazgató-tanács annak az értekezletnek a megtartását, melyen a kamatlábleszállítás kérdését tárgyalni fogja. Bár a kül-

földi devizák növekedése a legutóbbi hetek során nem olyan nagy arányu, amint azt a hivatalos körök várták, azonban az igazgatóságban mégis komoly hajlandóság mutatkozik arra, hogy a keddi igazgatótanácsi ülésen a kamatláb leszállítását végrehajtsák. A jelek szerint, a Jegybank azoknak az álláspontját fogja a magáéva tenni, a kik a helyzetet optimisztikusan ítélik meg és a keddi ülésen a régóta esedékes kamatlábredukciót végre is hajtják.

Riadalom a budapesti tőzsdén a határidőüzellet megszüntetésének terve miatt

Keserves napokat él a magyarországi gabonakereskedelem. Néhány nappal ezelőtt terjedt el az a hír, hogy a kormány úgy akarja megoldani a mezőgazdaság válságát, hogy megrendszabályozza a gabonatorzsdét. A megrendszabályozás módja: a fedezetlen határidőüzellet betiltása. Ezek a hírek, amelyeknek hitelességéhez nem fér kétség, szörnyű rémületet keltettek a gabonaszakmában, mert a rendelkezés tulajdonképpen a határidőüzellet teljes megszüntetését jelenti és ezzel a budapesti gabonatorzsdé jelentősége a minimumra csökken. A márciusi határidő lejártá előtti napokban voltak a legnagyobb áresések a gabonatorzsdén és ezen a bessen első-

sorban a gazdák vesztek. A határidőüzeltnél ugyanis a differenciákat minden héten ki kell egyenlíteni és az a kereskedő, akinek határidőkötetései voltak, látva azt, hogy hétről-hétre fizetni kénytelen differenciát, nem számított tovább áremelkedésre, hanem — akár kisebb veszteség árán is — eladott és lefedezte magát. A kereskedőknek ugyanis nem szívügye a gabona. Az nála áru, amin keresni — ma inkább veszteni — lehet. Ha szükség van rá vesz, ha úgy kívánja az üzlet, elad, szóval alapjában véve komoly megrázkódtatások a gabonakereskedelemben nem voltak. Másként áll azonban a helyzet a gazdánál. A gazdának a buza az „élet”, amelyben

bizik vakon. A gazda kiszámítja, hogy ennyibe kerül neki a termelés, tehát a termésnek ennyivel többet kell érni, mert hisz így számított tudjsten hányadik őse. Csakhogy a gazdáknak már évek óta rossz világ jár és aratás után még a legnagyobb uradalmak urai is kénytelenek voltak sietve eladni a termést, hogy egész évi adósságaikat kifizessék és a téli szükségletet beszerezzék. Az ár azonban alacsony volt nagyon, mondjuk 220.—. A gazda eladott, mert muszáj volt, de feltétlenül bizonyos volt ebben, hogy az árnak fel kell menni, ennélfogva most venni kell. Vett is határidőre. Például márciusra 230-ért, mert bizonyos volt benne, hogy addigra legalább is 250.— lesz az ár. Es minthogy fizetni csak lejáratkor kell, a gazda nagyszerű üzletet csinált: eladta buzáját mint készárut készpénzért és visszavette mint határidőárut hitelbe. Szóval pénzt is kapott, buzája is maradt (papíron!) és várta, hogy mikor kezdenek emelkedni az árak és mikor kapja meg a differenciákat.

Közben történt néhány jelentéktelen incidens. Például Kanadából és Argentínából megmérhetetlen mennyiségben ömlött Európába a buza. Erre elkezdtek az árak szállingózni lefelé. A márciusi határidőbuza ára lement mondjuk 225-re. A kasszanapon ki kellett fizetni az 5 dinárt. A gazda fizetett és várt nyugodtan, mert „az árak emelkedni kell”. Szóval várt és — tovább vesztett. Következétesen egész márciusig, amikor közvetlenül a határidő lejártá előtt megjelent Hamburgban az orosz buza. Erre újabb áresés következett és neki az olcsó buzáért ki kellett fizetni az aratás után lekötött magasabb összeget. Vagy esetleg kifizette a differenciát és nem volt sem pénz, sem buza.

Néhány ezer hold eluszott így a tőzsdén és ezt a veszteséget most így akarja megbosszulni a magyar kormány a gabonakereskedelmen. Mert azt mondja, minden veszteség oka, hogy a tőzsdén lement az ár. Mintha bizony az árhullámzásoknak nem volna meg a maga mélyenfekvő gazdasági oka. Például, hogy Középeurópaiban szervezeten a termelés és az eladás, itt hire-havva sincs a gazdasági racionalizmusnak és hogy a kormányzat számtalan teendője mellett nem jut szóhoz a gazdaságpolitika.

Illetve most szóhoz jut Budapest. Azt mondja: vesztek a gazdák, megbüntetem a kereskedőket.

A magyar kereskedők érdekképviselője, az OMKE legutóbb közgyűlést tartott, amelyen ezek a kérdések is szóba kerültek. A szónokok a legelkeseredettebb hangon szólaltak fel a tervezett intézkedés ellen. Azt mondták, hogy a határidőüzellet nélkül egyáltalán nem mertek volna vásárolni a kereskedők és ott maradt volna csaknem az egész termés a gazdák raktáraiban. Követelték, hogy a kormány védelmi, ne tilalmi intézkedéseket léptessen életbe. Az exportot kell áldozatok árán is fejleszteni.

Nagy fizetéseképtelenség Németországban. Berlinből jelentik: A Schneider et Becker vasáru-nagykereskedés Erfurtban, fizetéseképtelenséget jelentett be. A cég a legrégebbi és legtekintélyesebb vas-kereskedő cégek egyike Németországban

minisztériumi vizsgáló-
gyűlés ezután pol-
nangulag dr. Lázár
a meg, aki székgla-
adminisztrációt igért
z alpolgármester-vá-
Chis Tibériu tizen-
ály tizenhét szavaza-
a választáshoz két-
ükséges; kettőjük kö-
térium fogja az al-
vezni.
bizottság tagjait vá-
Filipcuc Sándor, dr.
s dr. Fried Ábrahám

tlenség Drezda mel-
tik: Dresden és Gör-
záguti kanyarodónál
gy történt. Reichels
y másik gépkocsit
uralmat a gép fölött
ásával az arokba for-
éves leánya a sze-
tet vesztette, egy
elyesen megsebesült,
könnyebb természé-

nyeres bántalmak,
rok, máj- és lépduz-
fájás ellen a termé-
zsef” keserűviz, sa-
evéve, hathatós na-
ományos megfigye-
ogy a Ferenc József
egedések eseteiben
enyhén hat. A
eserűviz kapható
drogériákban és

Erdős gyermekor-
vorkongresszusról
léseit, valamint a
tásokat megkezdte,
le Ferdinand 2. sz.

nt egy gépkocsi,
Magdeburgban az
épkocsi, amelyben
korlátjának áttöré-
lyesége, az Elbe vi-
meséltenséget látva,
a beugrott a vízbe
otta a gépkocsi aj-
besült utasait ki-
adás biztos veszedel-

mány cáfolja a csa-
ló híreket. London-
gi jelentés megé-
mány csapatainak
eket. A nankingi
hadseregével szem-
k hétszáz ezer em-
onultattak fel s a r
hosszabb ideje
elhatározó ütkö-
let megsemmisíté-
bb ideig nem ke-

KELET-JÁTÉK

ai mérnök, aki né-
gesinálta az első
főlag többszáz ezer
a találmánnyal.
ségletébe. Szellemi
mely közvetve az
a kapcsolódik be-
„Frag mich was“
általános művelt-
érdéseket adnak
a válaszokat is
ren szórakoztató,
és hasznosabb az
és természetudo-
H. G. Wells aján-
pt, tudós barátja-
professzorral kar-
Az Elet Csodái —
ezreiben ad fel-
kiragadni néhány
ldalal munkából.
lünk benne: Ro-
az ősembernek?
az élőlények bil-
gy az egymásból
nyek nem pus-
nak-e még isme-
edetlen állatfa-
nényege? Tilos-
zeházasodni? Van
gy előre megha-
gyermekünk ne-
embereknek le-
ljuk? Milyen a
aránya a külön-
an-e értelme a
ónak? Mi az
ónagyobb kérdés
ról és arról, ami
Erre az utolsó
d feleletet adni,
mond a spiri-
ismerteti azo-
esű kutatásokat,
inak kitolásával

Passzívai másfélmillió márkára rugnak, amellyel szemben 974 ezer márka aktiva mutatkozik. A cég azzal indokolja fizetésképtelenségét, hogy az utóbbi években rendkívül nagy veszteségei voltak a vevők körében, azonfelül 1930 április végén egy bank felmondotta váltóhitelét.

Stagnál az európai vaspiaac. Londonból jelentik: A vaspiacon az elhelyezés lehetőségei még mindig válságosak. A főbb vastermelő államok ezért néhány hét óta üzemük redukálását határozták el. Angliában óriási anyagok halmozódtak fel, ami termelés redukcióját idézte elő. Hír szerint még ebben a hónapban számos üzemet be fognak szüntetni. Jellemző az angol áruk esőkkénésére, hogy a clevelandi 3-as számú nyersvas 71.60-ra csökkent. Franciaországban ezzel szemben a belföldi fogyasztás majdnem kielégítő, úgyhogy itt üzemi redukcióra alig került sor. Igaz, hogy az áruk itt is visszamentek, minthogy az export-üzlet erősen visszaszökkent. Németországban és Belgiumban szintén fogyasztási nehézségek merültek fel, úgyhogy itt is redukálni kell majd az árakat. Meg kell jegyezni, hogy Németországban szerencsére a fogyasztók nincsenek ellátva készletekkel, minthogy az áruk esését várták.

A CFR vezérigazgatósága ankéttra hívta egybe az ország fatermelői érdekeltségét. Bukarestből jelentik: A CFR vezérigazgatósága, szakítva a régi tradícióval, elhatározta, hogy az új áruzállítási díjszabást csak az érdekeltek körök és gazdasági érdekeltségek véleményének meghallgatása után lépteti életbe. Ez elv keresztyültele szempontjából e hó 14-re Bukarestbe érkezőre hívta össze az ország összes fatermelői érdekeltségét, hogy az új vasúti tarifának a tüzfizikussal kapcsolatos rendelkezéseit velük megbeszélje. A tüzfatermelők tegnap Temesváron előkészítő értekezletet tartottak. Az értekezleten le is szögezték álláspontjukat s memorandumba foglalták a tarifával kapcsolatos óhajukat. Ezt a memorandumot viszik aztán le Bukarestbe a CFR vezérigazgatósága által összehívott értekezletre, amelyen a kormány képviselőjében Gafencu közlekedési államtitkár is jelen lesz.

ZSIDO KÖZÉLET

A kolozsvári WIZO komitéjának ülése. A WIZO vezetősége ezúton értesíti a komité tagjait, hogy ma, kedden délután 5 órakor a Szövetség helyiségében (Str. Baron L. Pop 10.) ület tart, amelyre a komité tagjainak pontos megjelenését kéri.

Beszámoló a WIZO-bazár előkészületeiről. Örömmel jelenthetjük, hogy naponta újabb és újabb városok értesítének bennünket arról, hogy a gyűjtést a bazárra bevezették. Néhány helyről már küldeményeket is kaptunk. Erdély zsidó asszonyai kivétel nélkül részt vesznek a nemes célt szolgáló munkában. A belső előkészületek is nagyban folynak. A különböző bizottságok és az egyes sátrak vezetői naponta gyűlésezenek. Eddig körülbelül 30 eladási sátorra van kilátás, még pedig: Cukrászda (dr. Deutschné), Buffet (Baruchné), Kávéház (Máróné), Virstli (Mannheimné), Iparművészet (dr. Gondáné), Igéret Földje (dr. Briskerné), Ital (Rothbartné), Pezsgő (dr. Naschitné), Cukorka (Gyárfásné), Temesvári kézimunka (Ferenyzy Anna vezetésével kizárólag a Zeirah és Aviva leányegyletek munkái), Román kézimunka (a lugosi WIZO csoport dr. Handlerné Caransebes vezetésével), Játék és bazár (Charmatzné), Virág (Havasné), Kötény és gyermekruha (dr. Abrahamné Petroseni), Maradék olesó sátor (dr. Erdélyné), Palesztinai gyermekruha (Hirsch Ilonka Tg. Mures vezetésével az összes erdélyi sómeret csapatok). — A közönség szórakoztatására 32 attrakció lesz: Gyermekbál vírágkorzóval, tombolával, szerencsekerékkel és szépségversennyel, divatrevue, reklámfelvonulás, alkalmi újság, perces lányok, jósnő, grafológus, box-, vívó-, birkozó- és kerékpárversenyek, tornamutatványok, tánerevuek, amerikai arverés, éjfél kabaret, tombola rádió koncert, kintornás, tüzijáték, somér táborozás, tánc- és szépségverseny, állandó jazz, stb. A város központja és Lunapark között állandó autóbussz közlekedés lesz. A nap szépségét emelni fogja még az ugyanakkor itt megtartandó országos Barissziánus nap is. Vendégeink szórakoztatására a harmadik napon, azaz június 10-én egy együttes bázis—aldunai kirándulást rendezünk. A kirándulás teljes ellátással, vasut-és hajó jeggyel együtt csak 600 lejbe fog kerülni. Kérjük, hogy mindenki, aki a kiránduláson részt akar venni, ezt a

központba minél előbb jelentse be, mint hogy a résztvevők száma korlátolt. Reméljük, hogy úgy vidéki vendégeinknek, mint egész publikumunknak két felejthetetlen nap lesz a bazár.

Színház — Művészet

Jön Richard Tauber, a világhírű tenorista

Richard Tauber nevét mindenki ismeri és énekeit is hallotta már, hisz számtalanszor szerepelt Berlin rádióműsorában. Richard Tauber, világhírű német tenorista némsokára Kolozsváron is megjelenik egyetlen és óriási sikerű beszélt, zenélő és éneklő filmében, melynek címe a „Régi dal”. Mélyen megható dráma, melyben Richard Tauber gyönyörű hangja mellett művészi játékot is fejt ki. A filmet nem sokára a „Select” mozgó fogja bemutatni. Premier előtt még visszatérünk e drámára.

A Magyar Színház irodájának közleményei:

FEDORA — POLA NEGRI

Igazi világszenzációt hirdet a mai műsorán a Magyar Színház.

A háboru előtti orosz élet minden titokzatossága, minden izgalma, káprázatos fénye és nyomasztó komorsága elevenedik meg a vásznon.

A „Fedora” fogják bemutatni, ezt a monumentális amerikai filmudonságot, amelyről az a véleménye a világ városok közönségének, hogy enélkül tökéletesebb, pazarabb művészettel alkotott filmet nem igen produkáltak.

A „Fedora” hónapokon át szerepelt minden nagy amerikai és európai város moziműsorán.

A „Fedora” diadalmos főszereplői: Pola Negri, Lukács Pál és Normann Kerry.

A „Fedora”-t ma mutatják be a Magyar Színházban. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor. Helyárak valamennyi előadás alkalmával: 30, 20 és 10 lej.

Holnap és holnapután is a „Fedora”-t vetítik.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Kedden 3, 5, 7 és 9 órakor: Fedora. (A legújabb amerikai filmek. Főszereplők: Pola Negri, Lukács Pál, Normann Kerry, Sardou világhírű drámája filmen. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.)

Szerdán 3, 5, 7, 9 órakor: Fedora. Csütörtökön 3, 5, 7, 9 órakor: Fedora. Jön: Szahara. (A sivatag névtelen hősei. Jack Holt legbrilliansabb alakítása.)

CORSO FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Kedd 5, 7, 9 órakor: Premier! Tatjana. Orosz szerelmi dráma. Főszereplők: Mona Maris, Harry Halm, Heinrich George, Jutta Jol. Előjáték: Színes, énekes revüfilm.

Szerda 5, 7, 9 órakor: Tatjana. Orosz szerelmi dráma. Főszereplők: Mona Maris, Harry Halm, Heinrich George, Jutta Jol. Előjáték: Színes, énekes revüfilm.

Csütörtök 5, 7, 9 órakor: Premier! Maciste. (Napoleon futárja). A legjobb, legérdekesebb alakítása Macistének.

SELECT-MOZGO:

Kedd: Vasárc, közkívánatra. Douglas Fairbanks legjobban sikerült filme,

mely Dumas Károly hasoncímű regénye nyomán készült.

Jön: Richard Tauber. Németország legjobb tenoristájának egyetlen beszélt és éneklő filme „Régi dal”. Mélyen megható dráma, melynek többi szerepeit Werner Fuettel és a bájós Maria Solveg.

URANIA MOZGO:

Kedd: Vörös ügyész, érdekes bűnügyi dráma, melynek főszerepét Bernhard Goetzke és André Lafayette alakítják.

Szerda: Vörös ügyész, érdekes bűnügyi dráma, főszerepben: Bernhard Goetzke és André Lafayette.

Rádió műsor

Idő Középeurópai

Kedd, május 13.

Bukarest. 16: Jazz. 19: Gramofon. 21: Táncczene.

Budapest. 9.15: Hangverseny. Loewe: Madarász Henrik. Lakodalmi regé. Sátoros kurucdal. Bem apó. Krasznahorka büszke vára. Piros bársony süvegem. Ponchielli: Gioconda — aria. Verdi: A végzet hatalma — aria. Rubinstein: Vágyódás. Richard Strauss: Hozzad . . .

Tosti: Esménykép. Cserebogár, sárga cserebogár. Csak egy kislány van a világon. Vékony deszkakerítés. Elliott: Ir szabadság dal. Rachmaninoff: Ringó kalászműz. Leoncavallo: Mattinata. Di Capua: O sole mio. Di Capua: Maria, Mari. Tagliarini: Mandulinata a Napule. Hubay: A cremonai hegedűs — aria. Kern A.: Szól a kakas már. Kacsóh: Késő ősz van. 9.30: Hírek. 11.15: A m. kir államrendőrség zenekarának hangversenye a Vigadóterrről. Sonntag: Nibelungok — induló. Ziehrer: Duna-mondák — keringő. Wagner: Tannhauser — nyitány. Puccini: Pillangókisasszony — ábránd. Borsay: Jelenetek a kurvevilágból — egyveleg. Fucik: Florentiner-induló. Közben 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: A hangverseny folytatása. Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hírek, élelmiszerárak. 3.30: A „Tündérvásár” meseórája. A szegény ember szerencséje. A „Tündérvásár” postája. „Tündérvásár” rejtvények. A „Tündérvásár” postája. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: A Mándits szalonzenekar hangversenye. Joh. Strauss: Mesék a bécsi erdőből. Leo Fall: Az elvált asszony — egyveleg. Maillart: A remete esengettyűje — ábránd. Coste: Falusi tánc. Zilahy Lajos felolvasása. 6.30: Francia nyelvoktatás. 7: Szikszai Horváth Lajos és cigányzenekarának hangversenye. 7.50: Lóversenyeredmények. 8: Előadás. „Amerikai utam”. 8.20: Színműelőadás a Studioból. „A tulbuzgó fiatalember”. Utána kb. 10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd gramofonhangverseny. Leoncavallo: Mattinata. Langer: Nagymamácska. Padilla: Princessita. Paganini: Variációk. Verhaeren: Novemberi szél. Csajkovszkij: Diótörő — kina és orosz tánc. Monti: Csárdás. Adam: Variációk egy Mozart téma felett. Saint-Saens: Sámson és Delila. Di Capua: O sole mio. Freed-Brown: Babalakodalm. Goodwin—Edwards: A „Hollywood revue”-ből. Ifj. Békeffy-Lajtai: Sisters — „Jaj valahol messze”. Robin—Whiting: „Paris árvái”-ből. Sándor—Szenness: Yessi-keringő. Freed-Brown: „Hollywood revue”-ből. Ifj. Békeffy-Lajtai: A nagykorut. Sándor—Szenness: Valahol a nyár . . . Weygand-Kovács: Ne haragudjon rám. 11: Somogyi Gyula franciayelvű előadása: Utána a gramofonhangverseny folytatása.

Belgrád. 22.35: Vendéglői zene. Bern. 22.30: Mozart: „Don Giovanni” c. operája.

Berlin. 19.05: Szórakoztató zene. Brit nemzeti műsor. 21.25: Mozart: Változatok az A-dur szonata fölött. 21 óra 45: Szimfonikus hangverseny. 22 ó. 45—24: Táncczene a Splendide-szállóból. Pozsony. 11.30: Gramofon. 22.15: Kávéházi zene.

Breslau. 20.30: Gaupp: „A spessarti kocsma” című hangjátéka. 21.20: A pozniak-trió játéka.

Kattovics. 16.20: Gramofon. 17.45: Zene. 19.50: Moniuszko: „Flis” c. operája Poznanból.

Kassa. 20.05: Cseh dalok. 20.30: Gyulai E. zongorajátéka. 21: Szalonzenekar. 22: Prága. 22.15: Pozsony.

Leipzig. 19.40: Könnyű zene. 20.40: Elbeszélés. 21.15: A leipzig szimfonikus zenekar játéka. Utána 24-ig a Kiliánzenekar játéka Drezdából.

Midland Regional. 20: Táncczene. 20 óra 30: London Regional. 21.05: A királyi skót gárdisták zenekarának hangversenye. 22: Négykezes zongorázás. Utána 22.45-ig táncczene.

Milánó. 19.15: Vacsorai zene. 20.30—23.30: Vegyes hangverseny. Utána éjfélig vegyes zene.

München. 21: Szimfonikus-est. Nápoly. 21.02: Opera a San Carlo-színházból.

Prága. 20: Gramofon táncczene. 20.40: Hangverseny. 21.30: Vidám felőra. 22 ó. 15: Kávéházi zene.

Róma. 21.02: 11 számból álló vegyes hangverseny Corti hegedűművész közreműködésével.

Stuttgart. 22.30: Dalok gitárkísérettel. Torino. 20.30: Szimfonikus hangverseny, kilenc szám. 23: Könnyű zene.

Toulouse. 20.25: Bécsi zene. Műdalok. 21: Vigoperaszínek. Szakszövetszók, katonazene. 22.30: Mozi közvetítés.

Varsó. 19.50: Opera Poznanból. Utána külföldi állomások közvetítése.

Bécs. 21.10: Pjatiorszkij Gregor hangversenyének részben való közvetítése a Hangversenyház nagyterméből. Utána a Silving—Geiszler-zenekar játéka.

Zágráb. 19.30: Operaközvetítés Ljubljana-ból.

Zürich. 20: Mozart: „Don Giovanni” c. operája Baselből.

Szerda, május 14.

Bukarest. 16: Rádiózenekar. 17.30: Alexiu baritonénekes estje. 17.50: Manfred: Hanghullámok-egyveleg. 18.00: Rádiógyetem. 19: Gramofon. 20: Thaler csellóművész játéka. 20.45: Baculea énekesnő dal-és áriaestje. 21.45: Négykezes zongorázás.

Budapest. 9.15: A m. kir. Országos Tiszti Kaszinó szalonzenekarának hangversenye. Strauss: Egyiptomi ind. Suppé: Bocaccio — induló. Tosti: Chanson de l'adieu. Schubert—Liszt: Bécsi esték — keringő. Micheli: Olasz népdalegyveleg. Wagner: Tannhauser — ábránd. Leoncavallo: Mattinata. Toselli: Szerenád. Lulig: Indiai szvit négy tételben. I. Elégia; II. Keleti táncok; III. Románok; IV. Ünnepi induló. Kacsóh: Hazamba vágyom. 9.30: Hírek. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: Eugen Stepat orosz balalajka zenekarának hangversenye. Stepat: Nina — induló. Westrovszky: „Szlávjárászk város mellett” — aria az „Aszkold sirja” c. operából. „Lezzinká” — kankázusi tánc. Dal a napról — az „Éjjeli menedékhelyből”. Ejszaka — népdal. Eisemann—Szilágyi: Ott maradt Budán a szívem. „Bárinja” — vig népdal. „Oj zá gájem” — vig ukrainai dal. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hírek. 4.10: Szádeczky-Kardos Lajos dr. egyetemi tanár felolvasása: „A bukovinai székelyek és letelepítésük 1833-ban”. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Magyar népdalok és csárdások. 5.35: Szalay László dr. „A pusztai balladája” — „Pasztorlegendák”. 6: Hangverseny. Haydn: Andante con Variazioni. Schumann: Holdas éj. Brahms: Bölcsődal. Corelli: Szonata d-moll. Grieg: Szeretlek. Massenet: Elégia. Grieg: Nocturne. Corelli—Friedenthal: Caprice de Concert. Weber: A büvös vadász — Agátha áriája. Schubert: Litanie. Foret: Sizi-lienne. Glazounov: Serenade espagnole. Két magyar dal. 7.15: Olasz nyelvoktatás. 7.50: Győrirási tanfolyam. Utána ügétőversenyeredmények. 8.35: Centennárius Goldmark kamara-est. Közreműködők: Dohnányi Ernő dr., Stefániai Imre, Waldbauer Imre és a Waldbauer—Kerpely magyar vonósnégyes. Vonósnégyes B-dur. Zongora-hegedű szvit E-dur. Zongora-kvintett. Utána kb. 10.10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye az Emke-kávéházból.

Püspökgyógyfürdő

(Oradea mellett)

600 év óta használják eredménnyel 42 C. természetes, meleg, kénes, radiumos hőforrásait reuma, köszvény, ischias, csonttörések és női betegségek ellen.

Romániában jelenleg első ujonnan épített

Hullám és Strandfürdő

Verseny-uszoda

Kényelmes vasutközlekedés. Napi penzió fürdővel 180.— leitől

Ujonnan berendezett rituális étterem is

Kérjen prospektust.

Püspökgyógyfürdő.

Közel két hónapot az élők a zsidó nép szét és legnagyobb ben, felemelte a az utat, amely hinarjából a négeire. A zsidó svenen sajoj a Balfour halála burgtól Kopenh. Franciskóig, minnek, ahová kegyeket, egymást éi ameleken kegye Balfour emléken gezik az elhunyt lan érdemte, av lenül irta be, ny be. Ujra és ujra Cyrus óta nem v do történelemnek marandót alkot érdekében. A B ujra bebizonyított gyszolni valamiban, ugy értünk specialitásunk len hetetlen jelenség, ros multunk o több gyászra és mat, mint öröme szerien tudunk szonnyal még a k fakasztja.

De vajjon elég emlékének azzal, szépen és meghatuk és megsirattlántak iranta azzakkal bizonykod fogjuk feledni őt legnagyobb alal Szavak, szavak, n Leróhatjuk-e üres e nagy férfiu irá lott sikra érettül cselekedetekkel a sorsunknak. Bal angol nép közötti kozásnak tekintet félre egyforma k „Ha mi hagyjuk mondotta egy izb munkája nem jár hagynak bennünk mi munkánk nem azonban meg va hogy sem mi Önök ket nem fognak e four őszintén és ezeket a szavakat céig olyan szerző aki becsülettel áll állapotás minden hagyott eseren b sem és életének e kedete az volt, ho tusi zavargások ut felelvitással akart hoz való jogunkat, val együtt ünnepe az angol kormány meztette a mandát ségeire és tiltako általa kibocsájtott esekélyebb mérték

De vajjon teljes hűségesen a vállat ahogyan Balfour nem hagytuk-e mi Olyan kérdés ez, a nelem adhat igazs ugy látszik, hogy a jesitette olyan mé Palesztinával szem séges lett volna é szent ügy joggal